

Nota informativă
la proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei
privind identificarea și desemnarea corpurilor de apă de suprafață ca fiind
artificiale sau puternic modificate

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei privind identificarea și desemnarea corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate a fost elaborat de către Ministerul Mediului.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului hotărârii Guvernului privind metodologia de identificare și desemnare a corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate rezultă din prevederile:

- Planului Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027, Capitolul 27 Mediu și schimbări climatice, pct. 34 „proiectul hotărârii Guvernului privind Metodologia de identificare și desemnare a corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate” – termen de aprobare noiembrie 2024.
- Legii nr. 112/2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între RM, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (în continuare UE) și statele membre ale acestora, pe de altă parte. Potrivit anexei XI al Acordului de Asociere RM - UE, Republica Moldova se angajează să își apropie progresiv legislația națională în domeniul protecției și gestionării apei de prevederile stipulate în: Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.

Concomitent, în Raportul anual 2023 de progres al Comisiei Europene, este reiterată necesitatea de „*consolidare a punerii în aplicare și îmbunătățirii legislației, cu accent pe legislația orizontală, protecția naturii, gestionarea apei*”, iar la domeniul *resurse de apă* este remarcată alinierea legislației la Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru normativ de politică comunitară în domeniul apei, dar și necesitatea de continuare a alinierii la alte componente din aquis-ul UE.

Totodată, acțiunile care au condiționat elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului privind metodologia de identificare și desemnare a corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate, sunt axate pe consolidarea și îmbunătățirea abordărilor la nivel național privind criteriile de evaluare a modificărilor hidromorfologice, a presiunilor și impactului activității umane asupra stării corpurilor de apă, prin desemnarea corpurilor de apă care sunt puternic modificate și care sunt artificiale pentru stabilirea obiectivelor de mediu pentru corpurile desemnate ca puternic modificate în vederea atingerii potențialului ecologic bun, precum și identificarea măsurilor și posibilităților de restaurare a acestora .

Suplimentar, în procesul de desfășurare a self-screening-ului au fost identificate, aspecte reflectate în Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23

octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, care necesită a fi transpuse în legislația națională și implementate în vederea consolidării procesului de gestionare a resursei de apă și îmbunătățirea treptată a calității acesteia.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii Guvernului privind metodologia de identificare și desemnare a corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate, transpune prevederile *Directivei 2000/60/CE a Parlamentului și a Consiliului din 23.10.2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.*

Astfel, pct.2 și 13 al Metodologiei stabilește domeniul de reglementare al acesteia, care se referă la stabilirea modalităților de identificare și analiză a presiunilor și evaluare a riscurilor și impactului activităților umane asupra stării corpurilor de apă de suprafață și desemnarea și identificarea corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificial sau puternic modificat, în conformitate cu art. 4 alin.(1) și alin.(3) din Directiva 2000/60/CE.

De asemenea, proiectul de act normativ preia și armonizează și unele elemente ale Anexei nr. II (pct. 1.1, pct. 1.3, pct. 1.4, pct. 1.5) din Directivă, în special ceea ce ține de identificarea presiunilor antropice, identificarea poluărilor semnificative și evaluarea impactului antropic pentru apele de suprafață– transpuse în anexele nr. 1 și 2 din Metodologie, aceste criterii sunt luate în considerare pentru ca un corp de apă să poată fi încadrat în categoria corpurilor de apă puternic modificate sau artificiale, precum și de a se stabili obiective de mediu și măsuri pentru a atinge potențialul ecologic bun.

De asemenea, este de menționat că, proiectul Hotărârii Guvernului privind metodologia de identificare și desemnare a corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate, este elaborat în conformitate cu prevederile stipulate în Ghidul nr. 4 din cadrul Strategiei Comune de Implementare a Directivei 2000/60 CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei – „*Identificarea și desemnarea corpurilor de apă puternic modificate și artificiale*”, având ca scop transpunerea criteriilor de implementare și de punere în aplicare coerentă și armonioasă a prezentei directive.

În context, menționăm că transpunerea și implementarea Directivei 2000/60/UE este importantă în scopul realizării angajamentelor Republicii Moldova, ce rezultă din Titlul IV „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială”, Capitolul 16 „Mediul înconjurător”, Anexa XI ale Acordului de Asociere RM-UE.

Pentru a demonstra gradul de compatibilitate a proiectului hotărârii Guvernului privind metodologia de identificare și desemnare a corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate cu Directiva 2000/60/UE a fost elaborat tabelul de concordanță.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Urmare a lacunelor și deficiențelor identificate în procesul de gestionare și monitoring a resurselor de apă și în vederea asigurării transpunerii dinamice a Directivei 2000/60/UE precum și respectării angajamentelor asumate de către Republica Moldova pe plan

internațional, se impune necesitatea elaborării și aprobării Metodologiei de identificare și desemnare a corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate.

Documentul elaborat stabilește etapele și modalitățile de desemnare și identificare a corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate. Pentru stabilirea gradului de modificare a corpurilor de apă de suprafață - râuri și lacuri naturale - se analizează elementele de calitate hidromorfologice: regimul hidrologic, continuitatea și morfologia corpului de apă. Dacă pentru corpurile de apă naturale situația este oarecum mai simplă și abordarea mai directă, atunci pentru corpurile de apă artificiale și puternic modificate situația se complică. Simpla desemnare a acestora presupune analize mai detaliate, iar cazul corpurilor de apă puternic modificate este cel mai complicat.

Astfel modificările hidromorfologice a corpurilor de apă pot conduce la:

- modificarea habitatelor datorită alterărilor fizice: baraje, praguri de fund, diguri, canale, prize de apă etc. care influențează fauna și flora acvatică.
- modificarea regimului hidrologic al apei și sedimentelor datorită regularizării scurgerii, prelevărilor sau restituțiilor importante de debite.
- modificări ale chimismului apei cu impact local.

Pentru a ajunge la desemnarea provizorie a corpurilor de apă puternic modificate este necesară o analiză a presiunii și impactului apoi a riscului de neatingere a stării bune. În cazul în care măsurile de neatingere a stării bune ar duce la efecte adverse asupra mediului și economiei, standardele pentru obiectivele de mediu trebuie coborâte, iar corpul de apă este desemnat în final ca fiind puternic modificat. În cazul în care starea bună poate fi atinsă fără a produce efecte adverse și fără a implica cheltuieli nejustificate, corpul de apă este desemnat ca unul natural.

Diferența majoră între corpurile de apă puternic modificate și corpurile de apă artificiale constă în faptul că cele artificiale reprezintă corpuri de apă au fost create în spații unde nu au mai existat corpuri de apă naturale, iar corpurile de apă puternic modificate sunt în strânsă legătură cu corpurile de apă naturale.

Elementele de identificare a corpurilor de apă prin analiza presiunii și impactului și analiza riscului sunt prezentate în anexele nr. 1 și 2 ale metodologie. O prezentare schematică a procesului de desemnare a corpurilor de apă puternic modificate și artificiale și a procesului de selectare a măsurilor de restaurare este cuprinsă în schemele directe din anexele metodologie.

În acest sens, vor fi stabilite sau revizuite obiectivele de mediu, programul de monitorizare a caracteristicilor hidrologice și modificările hidromorfologice, hidrobiologice și hidrochimice, dar și a activității umane (captarea, utilizarea, evacuarea apelor, etc.), precum și măsurile și acțiunile de bază și suplimentare ce trebuie întreprinse pentru atingerea obiectivelor de mediu și îmbunătățirea sau menținerea statutului corpului de apă, aplicarea excepțiilor de la atingerea obiectivelor de mediu.

Astfel, aceste prevederi vin să contribuie la consolidarea procesului de monitoring a resurselor de apă, implementarea cu succes a planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice, precum și la preluarea celor mai bune practici aplicabile la nivelul Uniunii Europene.

5. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea acestui proiect nu implică costuri și nu necesită alocarea resurselor financiare de la bugetul de stat.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Proiectul Hotărârii Guvernului privind Metodologia de identificare și desemnare a corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate se încadrează în prevederile Legii apelor nr. 272/2011.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a elaborării proiectului a fost publicat și poate fi accesat pe pagina web oficială a Ministerului Mediului (compartimentul „ <i>Transparența decizională</i> ”, directoriul <i>Anunțuri de inițiere a elaborării deciziilor</i> ”) și pe portalul guvernamental particip.gov.md - https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-hotararii-de-guvern-pentru-aprobarea-metodologiei-de-identificare-si-desemnare-a-corporilor-de-apa-de-suprafata-ca-fiind-artificiale-sau-puternic-modificate/12318 . La 01.07.2024 proiectul a fost lansat în avizare oficială, fiind plasat inclusiv pe portalul guvernamental particip.gov.md - https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-referitor-la-avizarea-proiectului-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-metodologiei-privind-identificarea-si-desemnarea-corporilor-de-apa-de-suprafata-ca-fiind-artificiale-sau-puternic-modificate-numar-unic-578mm2024/12767
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul hotărârii a fost supus expertizei anticorupție, iar prin scrisoarea nr. 06/2/13462 din 12.08.2024, Centrul Național Anticorupție a remis avizul cu propuneri, care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul hotărârii a fost supus expertizei de compatibilitate, iar prin scrisoarea nr. 31/02-126-7943 din 16.07.2024, Centrul de Armonizare a Legislației a remis avizul cu propuneri, care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul hotărârii a fost supus expertizei juridice, iar prin scrisoarea nr. 04/2-6856 din 19.07.2024, Ministerul Justiției a remis avizul cu propuneri, care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.
11. Constatările altor expertize

Ministru

Sergiu LAZARENCU